

Bergnäset

Historia

Bergnäset började befolkas i början av 1900-talet i samband med upprättandet av en färjeförbindelse med staden. När sedan Bergnätsbron byggdes 1954 tog befolkningsutvecklingen fart. Den största utbyggnaden skedde under 1960-talet. Bergnäset har varit en del av Luleå sedan 1969 då Nederluleå kommun slogs samman med delar av Råneå kommun och Luleå stad, till det som idag är Luleå kommun.

Idag är stadsdelen en av stadens mest populära, men flygbullret sätter stop för vidare expansion.

Områdesbeskrivning

Läge

Stadsdel
 Stadsdelscentrum
 Målpunkt utanför stadsdelen

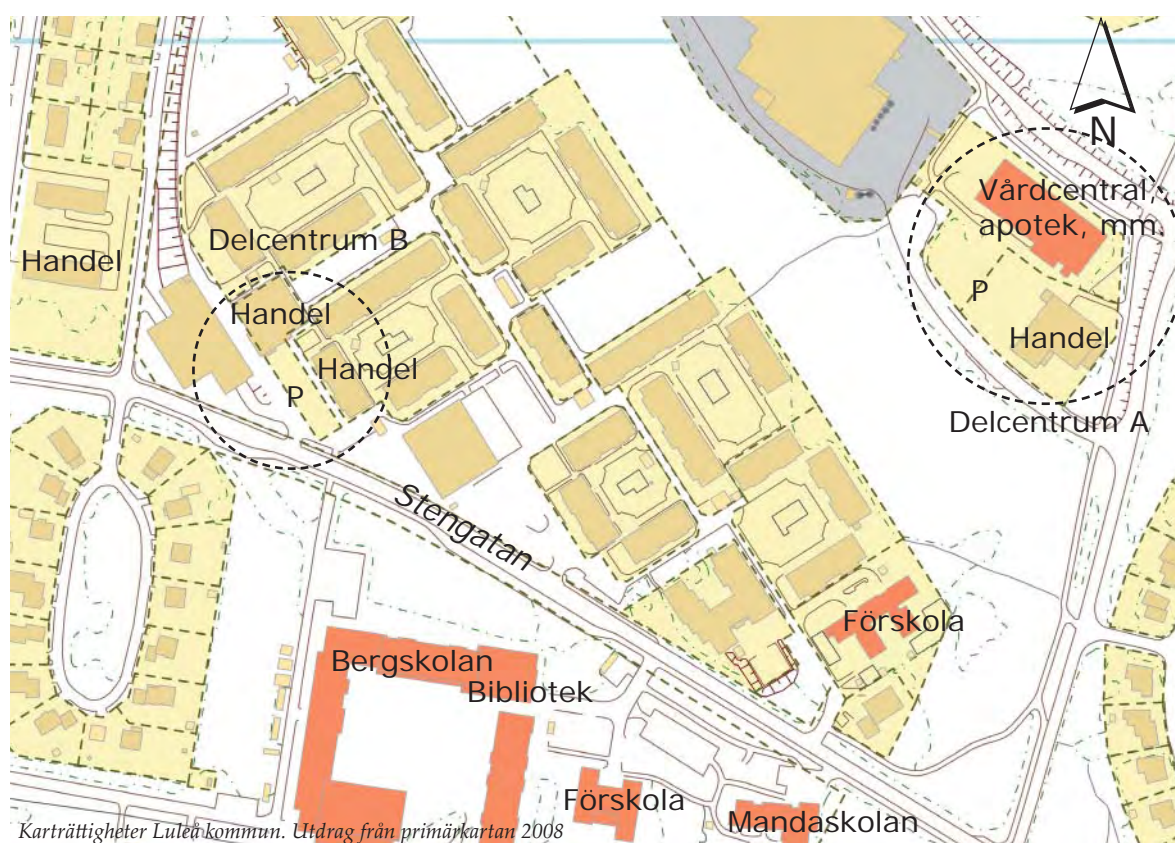
Bergnäset ligger väster om Luleå centrum, vid Luleälvens västra strand. Ett par kilometer söder om Bergnäset ligger Kallax flygplats.

Centrum

På Bergnäset finns inget entydigt centrum. Det finns två lägen som skulle kunna betraktas som eller utvecklas till ett centrum. Det ena är det lilla affärscentrum som finns i utkanten av Bergstaden, norr om Bergsskolan. Det här var förut centrum, men det byggdes aldrig ut till ett fullödigt stadsdelscentrum. Det andra är området vid Producentvägen, där en livsmedelsaffär och landstingets fastighet utgör målpunkter.

Delcentrum A, vid Producentvägen, har Bergnäsets tydligaste publikmagneter i form av en livsmedelsbutik – Konsum – och vårdcentralen samt folktandvården. De två byggnaderna ligger i vinkel med en parkering i mitten. Det finns inga iordningsställda vistelseytor i runt fastigheterna. Producentvägen leder också till Norrmejeriers fastighet, en verksamhet som tidvis genererar buller.

Delcentrum B, i Bergstaden, består av affärslokaler i bottenvåningen av ett hyreshus samt en fristående affärsbyggnad. Tidigare fanns här en liten livsmedelsbutik, men den har slagit igen. Nu finns bland annat en pizzeria och en prylaffär bland affärsidkarna. Också här består ytan mellan byggnaderna av en parkering. Här finns en ledig butikslokal.

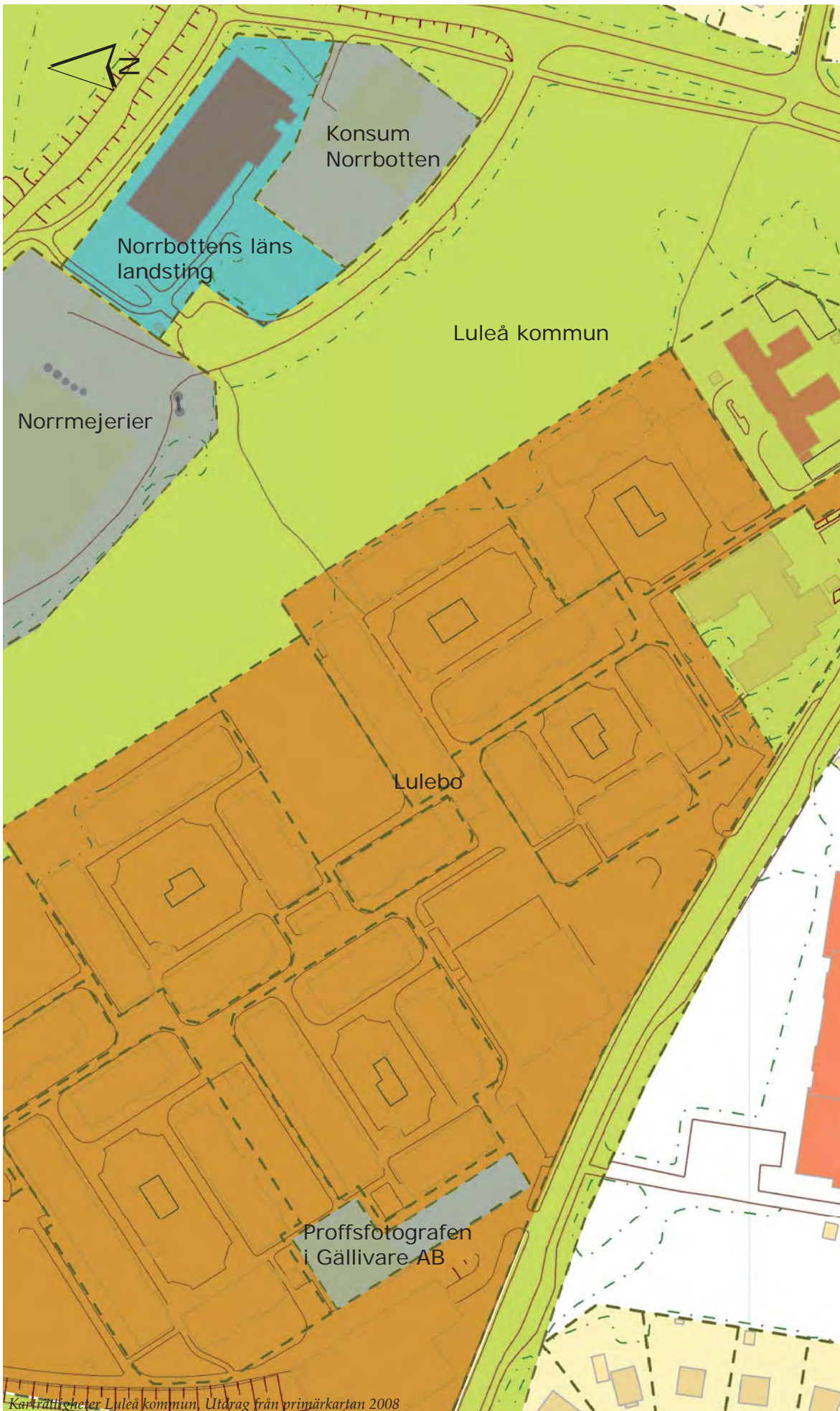

Kommunikationer

Bergnäset genomskärs av Älvsbrovägen, som leder in till staden respektive mot E4:an. Från Älvsbrovägen leder Granuddsvägen söderut mot Tjuvholmsundet. Resten av gatusystemet består av relativt små gator som hänger ihop i ett organiskt nät.

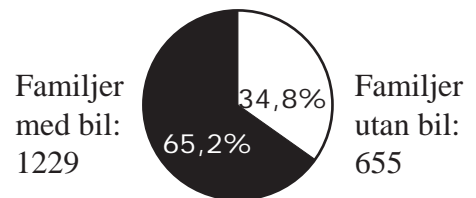
Det finns ett system av gång- och cykelvägar som i delar hänger på att även befintligt vägnät nyttjas. Förutom förbindelserna under Älvsbrovägen är alla korsningar i plan. Cykelstråket *Bergnässtråket* går över Bergnäsbron och leder sedan parallellt med Älvsbrovägen och Bergnäsbron till Kallax företagsstad.

Bergnäset trafikeras av två stombusslinjer som förbinder stadsdelen med centrum.

<i>Biltäthet</i>	
Personbilar i trafik	Antal
Antal bilar vid årets utgång	1568
Antal bilar per 1000 invånare	423
Områdesindex	107

Bilnehav

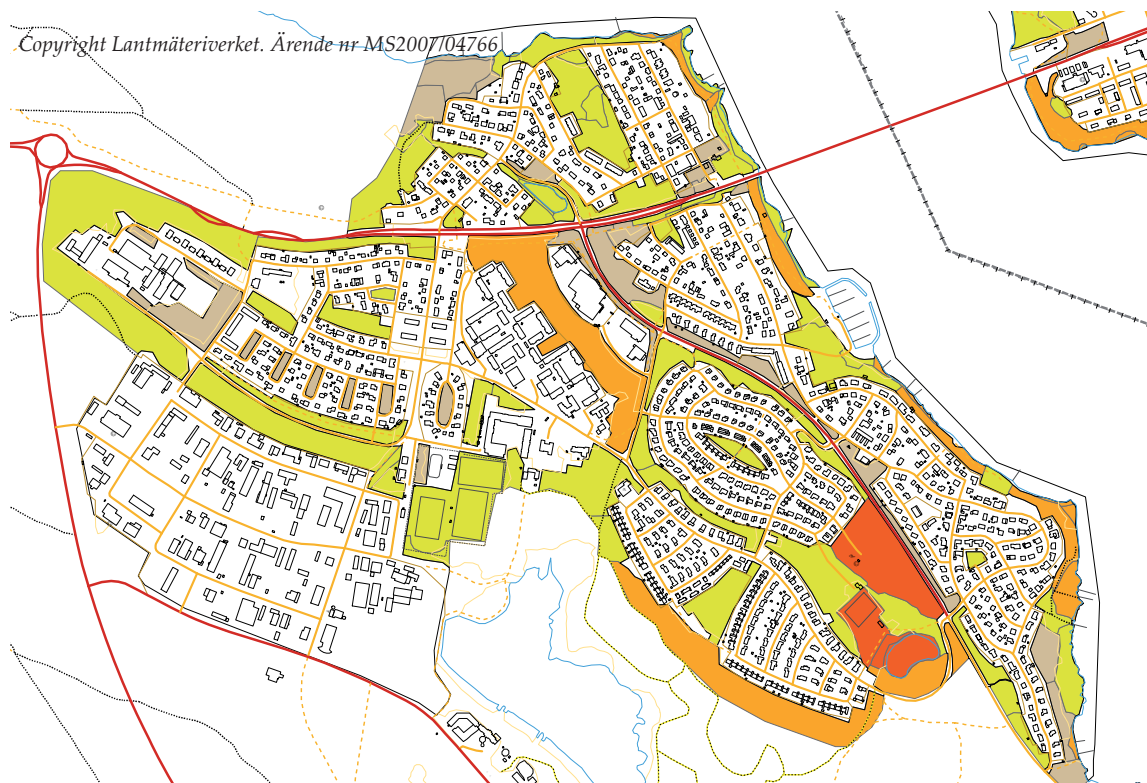

Grönområden

Bergnäset är en stadsdel som är omgiven av naturen. Älven och stranden mot denna är det mest dominerande inslaget. Strandskanten är smal men tillgänglig för allmänheten och det finns flera bryggor och småbåtshamnar.

Söder om Bergnäset ligger Höträsket och omgivande skogsområden, med stigar och grillplatser.

Också området kring Trolltjärn är mycket omtyckt och flitigt nyttjat – som badplats, för att grilla eller ströva.

Social inventering av grönområden från Grönplan

Mötesplatser

En mötesplats inom stadsdelen finns vid Producentvägen, där livsmedelsaffär och vårdcentral, apotek mm samlats. Här finns dock inga iordningställda vistelsezoner.

Trolltjärn är en mötesplats framför allt under sommarmånaderna, då området är ett populärt utflyktsmål.

Verksamheter

Butiker och restauranger

På Bergnäset finns en livsmedelsbutik, Konsum, vid Producentvägen. I övrigt finns inga fler kiosker eller bensinmackar med livsmedelssortiment.

Både vid Producentvägen och i Bergstaden finns det restauranger, en grillbar ligger vid Bergnäs vägen, det finns en restaurang i Kallax företagsstad samt en på Nordkalotten.

I övrigt finns olika verksamheter spridda i stadsdelen – en prylbutik i Bergstaden, ljuscentrum och frisör vid Bergnäs vägen samt naturligtvis ett flertal verksamheter på industriområdet Kallax företagsstad. Som nämnts tidigare finns dock inget samlat centrum för handel i stadsdelen.

Skolor och förskolor

Det finns fyra skolor på Bergnäset. På Hedskolan går 150 elever i åk F-6. Mandaskolan är också en skola för åk F-6, med 165 elever.

Bergskolan har förutom Bergnäset också Sörbyarna som upptagningsområde och här går 380 elever i åk 7-9.

På Bergnäset finns också en skola, Oasen, för elever med neuropsykiatriska funktionshinder i autismspektrumet, med plats för 8 elever mellan åk F-9.

Sex förskolor finns i stadsdelen, i form av fristående byggnader såväl som lägenhetsförskola. En av förskolorna drivs som föräldrakooperativ, en annan grundar sig på Reggio Emilia-pedagogik och en tredje bedrivs i privat regi.

En fritidsgård finns i anslutning till Bergskolan.

<i>Slutbetyg i åk 9</i>			
Skola	Upptagningsområde	Andel elever som har behörighet till nationellt program (%)	Andel elever som nått mål i alla ämnen (%)
Bergskolan	Bergnäset, Alvik, Antnäs, Bälinge, Ersnäs, Måttsund, Klöverträsk, Lulavan	90	75

Arbetsplatser

Det finns 1768 arbetstillfällen på Bergnäset, varav de flesta återfinns tillverkning och utvinning, byggverksamhet samt utbildning och forskning.

Ett industriområde, Kallax företagsstad, är lokaliserat till sydvästra Bergnäset.

Hälsovård

Bergnäsets vårdcentral ligger på Producentvägen och har ca 25 anställda med ett upptagningsområde om 9400 personer på Bergnäset och i Sörbyarna. Verksamheten innehåller distriktsläkare, distriktsköterskor, BVC/MVC-verksamhet, sjukgymnastik, arbetsterapi

med mera. I samma byggnad som vårdcentralen ligger apoteket och Folk tandvården.

Bibliotek

Områdesbiblioteket för Bergnäset ligger i samma byggnad som Bergskolan.

Trossamfund

Bergnäsets kyrka ligger på Trolleberg och är ritad av Istvan Poroslay. Det är en typisk stadsdelskyrka i 70-talsstil, invigd 1976, och den är skyddad enligt kulturminneslagen. Kyrkan tillhör Svenska kyrkan och ingår i Nederluleå församling.

Friluftsliv/Anläggningar

Bergnäsets IP ligger i anslutning till Bergsskolan, med konstgräsplan och ishockeyrink. På Bergskolan finns också en sporthall. Ytterligare en fotbollsplan finns vid Trolltjärn, som sköts av BAIK.

En ridskola ligger i utkanten av Kallax företagsstad.

Föreningar

Föreningar, enligt kommunens föreningsregister, på Bergnäset är Bergnäsets AIK, Bergnäsets Ryttarsällskap, Brooklyn Eagles Basketbollklubb, Brooklyn Tigers Unga Hockeyförening, Granuddens Hamnförening, PRO Bergnäset, Regnbågsryttarna Bergnäset, SPF Bergnäset och Unga Örnar Kallkällan

◆	Handel/restauranger	●	Skola	+	Kyrka
+	Vårdcentral/apotek/folktandvård	●	Förskola	▼	Äldreboende
○	Idrottsplats/sporthall/badhus	■	Bibliotek	■	Arbetsplatsområden

Invånare i stadsdelen

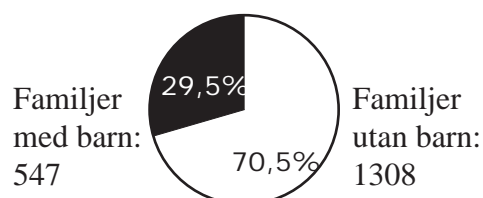
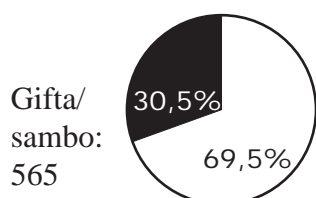
<i>Befolkning</i>				
Ålder (31 dec 2006)	Män	Kvinnor	Utrikes födda	Totalt
0-5	117	111	7	228
6	24	13	2	37
7-15	237	184	17	421
16-19	106	114	9	220
20-24	105	85	9	190
25-44	487	470	80	957
45-64	496	472	56	968
65-	315	372	33	687
Summa:	1887	1821	213	3708

Medelålder i stadsdelen är 41,3 år. Andelen utrikes födda är 6%. Det bor ungefär lika många män som kvinnor i stadsdelen.

<i>Befolkningsförändringar</i>					
Ålder (31 dec 2006)	Folkökning	Döda	Inflyttade	Utflyttade	Flyttnetto
0-5	35		27	20	7
6			2	2	
7-15	1		29	28	1
16-19	-4		28	32	-4
20-24	-21		63	84	-21
25-44	11		147	136	11
45-64	-3	2	45	46	-1
65-	-27	17	11	21	-10
Summa:	-8	19	352	369	-17
	Födda:	28		Födelsenetto:	9

Under det senaste året minskade befolkningen på Bergnäset med 8 personer som ett resultat av ett negativt flyttnetto.

<i>Familjer</i>					
Familje- typer	Ensamstående		Giftn/sambo	Summa familjer	Index i kommunen
	Män	Kvinnor			
Utan barn	461	408	439	1308	92
Med barn	32	389	126	547	125
Summa:	493	797	565	1855	100

<i>Förvärvsarbetande</i>	
Förvärvsarbetande befolkning 16- år	Antal
Nattbefolkning, med bostad i området	1724
- varav män	889
- varav kvinnor	835
Dagbefolkning, med arbetsplats i området	1764
- varav män	1220
- varav kvinnor	548
Inpendling till området	1507
Utpendling från området	1462
Nettopendling	45

Det är 74% av befolkningen mellan 16 och 64 år som är förvärvsarbetande. Av dessa har 262 sin arbetsplats inom stadsdelen, övriga 1462 personer pendlar till någon annan stadsdel eller annan ort. Området har ett positivt pendlingsnetto, även om det är mycket litet.

Bland ungdomarna i stadsdelen är 16 st, eller 3,9%, arbetslösa.

<i>Inkomst av förvärvsarbete</i> (statistik för inkomståret 2004)			
Förvärvsarbetande befolkning 20-64 år	Antal	Medelinkomst tkr	Index kommun
Män	897	313,2	116
Kvinnor	853	223,4	107
Totalt	1750	269,4	112

<i>Valdeltagande</i>			
Valdistrikt	Geografiskt område	Allmänna val 2002	Allmänna val 2006
Bergnäset 1, Bergnäset 2, Bergnäset 3	Bergnäset, Södra Gäddvik och Germandön	83,89%	85,77%

Trygghet och säkerhet

Under 2006 gjorde polisen en trygghetsundersökning i Luleå. När man tittar på statistiken för olika bostadsområden så har svaren för Bergnäset och Södra Nederluleå slagits ihop. Av de svarande i denna grupp uppgav 1% att de varit utsatta för fysiskt våld under det föregående året, 14% att de utsatts för stöld och 7% att de utsatts för skadegörelse. Totalt var det 18% av de svarande som uppgav att de blivit utsatta för brott under det föregående året. Andelen som varit utsatta för skadegörelse är under kommungenomsnittet, liksom andelen som totalt uppgav att de varit utsatta för brott.

Vad gäller oro att utsättas för brott, som alltså är ett mått på trygghet, så var det 64% av de svarande på Bergnäset och Södra Nederluleå som uppgav att de någon gång känt oro. Anledningen till oro kunde bland annat vara oro för stöld, skadegörelse, inbrott eller oro för speciella personer. Av de svarande var det 9% som kände sig otrygga ute och 8% som hade känt oro för att utsättas för överfall eller misshandel utomhus. Samtliga dessa siffror ligger under genomsnittet för kommunen.

Bostäder och bebyggelse

Bebyggelsens ålder och skick

Bergnäset är ett område där bebyggelsen har tillkommit under lång tid, även om den allra största expansionen skedde under 50- och 60-talet.

Idag är det helt stopp för ytterligare utbyggnad eftersom Bergnäset ligger under flygbulle-mattan. Det innebär att bullernivåerna är så höga att ingen ny bebyggelse tillåts.

Flerfamiljshusen i Bergstaden är nyligen renoverade och i gott skick.

<i>Lägenhetsbestånd</i>				<i>Upplåtelseform</i>		
Byggpe- riod	Småhus	Flerfamiljs- hus	Summa lgh	Bostadstyp	Antal lgh	Procent
-1930	22	2	24	Hysesrätt	651	36,2
1931-1940	24		24	Bostadsrätt	116	6,4
1941-1950	55	10	65	Äganderätt	955	53,1
1951-1960	230	79	309	Övriga	78	4,3
1961-1970	455	641	1096	Totalt	1800	100
1971-1980	51	1	52			
1981-1990	48	10	58			
1991-2000	32	38	70			
2001-2005	8	6	14			
2006	1		1			
Uppg sakn	62	25	87			
Totalt	988	812	1800			

Inom stadsdelen finns en blandning mellan upplåtelseformer. Andelen bostadsrätter är dock klart underrepresenterad i jämförelse med övriga stadsdelar.

Lejonparten av flerbostadshusen är samlade i samma område, Bergstaden, som ägs och förvaltas av Lulebo. Här ligger de smala trevåningshusen grupperade kring gårdar, ofta med lekplatser eller annan markutrustning. Det är ett fåtal lägenheter som är lediga.

Äganderätterna består av både villor och radhus, några uppförda som gruppbebyggelse, andra genom självbyggeri. Många äldre villor ligger på gamla Bergnäset, norr om Älvbrovägen.

Två särskilda boenden för funktionshindrade finns på Bergnäset. Det finns ett äldreboende, i Bergstaden, med 24 lägenheter. Inga studentlägenheter finns inom stadsdelen.

Centrumbyggnader

Det finns inget entydigt centrum, som tidigare beskrivits. Det centrum som ligger i Bergstaden byggdes 1967 och har renoverats på 90-talet. En fristående byggnad har tillkommit senare. Centrum vid Producentvägen är nyare. För båda lägena gäller att fastighetsägarförhållandena är delade och förutsätter samarbete för utveckling.

Identitet

Identitetsbärande karaktärsdrag, element och värden som är centrala för upplevelsen av stadsdelen

Bergnäset ligger som en enklav, omgiven av natur, trots att det ligger så nära centrum. Älven är ett starkt karaktärsdrag och många av bostäderna ligger nära vatten.

Även närheten till flygplatsen karaktäriserar Bergnäset. Flyget bullrar vilket har satt stopp för fortsatt utbyggnad av bostäder i stadsdelen.

Bergnäsetbron, länken in till centrum, blir också porten till Bergnäset. Oavsett om man åker bil fram och tillbaka, kämpar sig fram på cykel i motvind eller glider i medvinden så är bron det element som tydligast förknippas med Bergnäset.

Utveckling/Framtidsplaner

Skolorna på Bergnäset har genomgått en organisationsförändring som har gjort att det nu finns lediga lokaler. Det kommer troligen att generera nya projekt inom stadsdelen, även om det i dagsläget inte är bestämt hur byggnaderna ska disponeras.